

Sygn. akt III U 406/14

W Y R O K

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 kwietnia 2014 r.

Sąd Okręgowy w Przemyślu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym :

Przewodniczący SSO Anna Kicman

Protokolant st. sekr. sądowy Katarzyna Maziarczyk - Kotwica

po rozpoznaniu w dniu 23 kwietnia 2014 r. w Przemyślu

na rozprawie

sprawy M. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o emeryturę

na skutek odwołania M. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w R.

z dnia 5 lutego 2014 r., **znak:** (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy M. D. prawo do emerytury, począwszy od 27 lutego 2014 r.

Sygn. akt III U 406/14

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 23 kwietnia 2014 r.

Decyzją z dnia 5 lutego 2014 r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wnioskodawcy M. D. przyznania emerytury.

W podstawie prawnej powołano art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych

(Dz. U. z 2009 Nr 153, poz. 1227 ze zm.) oraz § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

W uzasadnieniu wskazano, że Zakład odmówił przyznania emerytury, ponieważ nie został udowodniony wymagany 15-letni okres pracy

w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Zakład przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 7 dni; składkowe – 28 lat, 9 miesięcy i 20 dni; łącznie – 28 lat, 9 miesięcy i 27 dni. Zakład nie uznał za udowodniony okres pracy w warunkach szczególnych od 21 maja 1975 r.

do 31 grudnia 1998 r., tj. 26 lat, 10 miesięcy i 5 dni w Zakładach (...) na podstawie ogólnego świadectwa pracy z dnia 29 października 1999 r. Poinformowano jednocześnie, że w celu zaliczenia pracy w szczególnych warunkach należy przedłożyć świadectwo pracy w szczególnych warunkach określające rodzaj wykonywanych prac ściśle według wykazu, działu i pozycji z załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz określenie stanowiska pracy zgodnie z właściwym zarządzeniem resortowym za okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. W przypadku zaś likwidacji zakładów pracy należy przedłożyć kserokopie z akt osobowych, które by potwierdzały pracę w szczególnych warunkach.

Odwołanie od powyższej decyzji złożył wnioskodawca M. D., wnosząc o uchylenie decyzji w całości i zaliczenie okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w J. poparte świadectwem pracy za okres od 21 maja 1975 r. do 31 października 1999 r.

Na uzasadnienie swojego stanowiska wnioskodawca podał, że pracę w okresie od 21 maja 1975 r. do 31 października 1999 r. oraz od 2 listopada 1999 r. do 30 czerwca 2000 r. świadczył w warunkach szkodliwych, co potwierdza zapis w świadectwie pracy z dnia 29 października 1999 r. Był on pracownikiem zatrudnionym w warunkach szkodliwych, co poparte jest dowodem w postaci świadectwa pracy oraz pismem z (...) (...). W wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. wymienione zostały m.in. prace w przemyśle rolno-spożywczym. Posiada zatem udokumentowany świadectwem pracy okres zatrudnienia, którego ZUS mu w zaskarżonej decyzji nie zaliczył.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko zawarte w zaskarżonej decyzji.

W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że wnioskodawca w dniu 27 stycznia 2014 r. złożył wniosek o emeryturę wcześniejszą z tytułu pracy w warunkach szczególnych. We wniosku zawarł oświadczenie, że nie jest członkiem OFE. Rozpatrując wniosek o emeryturę organ rentowy uznał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. udowodnił 28 lat, 9 miesięcy i 27 dni okresów składkowych i nieskładkowych, a więc posiada wymagany ogólny staż pracy. Ponieważ na okres zatrudnienia w Zakładach (...) w J. wnioskodawca nie przedłożył żadnych dokumentów potwierdzających zatrudnienie w szczególnych warunkach, organ rentowy odmówił uznania spornego okresu 23 lat, 7 miesięcy i 11 dni (do 31 grudnia 1998 r.) za pracę w szczególnych warunkach. Podnoszony przez wnioskodawcę w odwołaniu okres wykonywania pracy w szczególnych warunkach przypadający po dniu 31 grudnia 1998 r. nie może być brany pod uwagę, gdyż przypada po dniu wejścia w życie ustawy, tj. 1 stycznia 1999 r. Ponieważ wnioskodawca nie udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach, brak jest podstaw do przyznania emerytury.

Sąd Okręgowy w Przemyślu – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca M. D., ur. (...), w dniu 27 stycznia 2014 r. złożył wniosek o emeryturę, zaznaczając w nim, iż nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

Do wniosku dołączył dokumentację, z której wynikało, że w okresie od 21 maja 1975 r. do 31 października 1999 r. był zatrudniony w Zakładach (...) Sp. z o.o. w J., w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku elektromontera. Pracodawca w świadectwie pracy z dnia 29 października 1999 r. zazaczył, że wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach w okresie od 21 maja 1975 r. do 31 października 1999 r. na stanowisku elektromontera.

Na podstawie całości zgromadzonej w aktach rentowych dokumentacji, ZUS wydał decyzję z dnia 5 lutego 2014 r., na podstawie, której odmówił wnioskodawcy przyznania emerytury.

Organ rentowy przyjął za udowodnione na dzień 1 stycznia 1999 r. okresy nieskładkowe w wymiarze 7 dni; składkowe – 28 lat, 9 miesięcy i 20 dni; łącznie – 28 lat, 9 miesięcy i 27 dni.

Dowód – akta emerytalne wnioskodawcy:

- wniosek emerytalny z dnia 27.01.2014 r.,
- świadectwo pracy z dnia 29.10.1999 r. wystawione przez Zakłady (...) Sp. z o.o. w J. w upadłości,
- decyzja ZUS z dnia 5.02.2014 r.

Sąd ustalił nadto, że wnioskodawca był zatrudniony w Zakładach (...) w J. w okresie od 21 maja 1975 r. na stanowisku elektromontera w warsztacie elektrycznym usytuowanym w młynie. Na warsztacie zatrudnionych było 7 elektromonterów, a ponadto na każdej zmianie produkcyjnej był jeden elektromonter. Praca wnioskodawcy odbywała się faktycznie jednak w obiektach – w wytwórni pasz, młynie, elewatorach, kaszarni, czyszczarni, w magazynie wyrobów gotowych, w kotłowni. Wnioskodawca głównie kierowany był do pracy przy remoncie silników napędzających poszczególne maszyny, ale także remoncie innych urządzeń elektrycznych. Praca odbywała się na miejscu awarii, gdzie panowało duże zapylenie, kurz w związku ze specyfiką zakładu, gdzie świadczona była praca przy wytwarzaniu mąki, kasz, płatków i śruty.

Za swoją pracę wnioskodawca otrzymywał dodatek szkodliwy. Na stanowisku elektromontera pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Z dniem 1 października 1998 r., w związku ze zmianami w strukturze organizacyjnej Spółki, wnioskodawca został przeniesiony do pracy bezpośrednio w młynie na stanowisko elektromontera.

Dowód:

- dokumentacja zawarta w aktach osobowych wnioskodawcy z okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w J.,
- zeznania świadka R. K.,
- zeznania świadka Z. C.,
- przesłuchanie wnioskodawcy.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów zgromadzonych w aktach emerytalnych, aktach osobowych wnioskodawcy, których domniemanie prawdziwości wynika z art. 244 i nast. k.p.c., a ponadto ich wiarygodność nie została obalona przez żadną ze stron.

Sąd dał wiarę zeznaniom świadków R. K. i Z. C. oraz wnioskodawcy M. D., jako spójnym, logicznym, wzajemnie się uzupełniającym, znajdującym potwierdzenie w dowodach z dokumentów. Wynika z nich jednoznacznie, w jakim charakterze, przy jakich pracach i w jakich warunkach był zatrudniony wnioskodawca w Zakładach (...) w J.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy M. D. należy uznać za uzasadnione.

Na podstawie art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2013 r. poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2 art. 184).

Zgodnie z art. 32 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 ust. 2 i 3.

Przy ustalaniu okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze nie uwzględnia się: okresów niewykonywania pracy, za które pracownik otrzymał po dniu 14 listopada 1991 r. wynagrodzenie lub świadczenia z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (art. 32 ust. 1a pkt 1).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia (art. 32 ust. 2).

Wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych (ust. 4 art. 32).

Przepisy dotychczasowe to rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Zgodnie z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) - pracownik, który wykonywał pracę w szczególnych warunkach określonych w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeśli osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Ponadto według § 2 ust. 1 cyt. rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy w szczególnych warunkach stwierdza zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

W myśl § 3 powołanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej "wymaganym okresem zatrudnienia", uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia.

Istotą sporu w niniejszej sprawie była kwestia ustalenia, czy wnioskodawca był zatrudniony co najmniej 15 lat w warunkach szczególnych.

Z akt sprawy wynika, że ZUS nie kwestionował spełnienia przez wnioskodawcę innych warunków niezbędnych do nabycia prawa do emerytury, na podstawie wyżej powołanych przepisów, a więc ukończenia 60 roku życia w dniu(...) r., uzyskania ogólnego stażu pracy w wymiarze ponad 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych na dzień 1 stycznia 1999 r. oraz nie przystąpienia do OFE.

Przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe wykazało natomiast, że wnioskodawca M. D. był zatrudniony w szczególnych warunkach w Zakładach (...) w J. w okresie od 21 maja 1975 r. do 30 września 1998 r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na stanowisku elektromontera. Wnioskodawca był wówczas przydzielony do warsztatu elektrycznego, ale faktycznie pracował na wszystkich oddziałach, na których wykonywane były prace w szczególnych warunkach. Wnioskodawca pracował w takich samych warunkach, jak młynarz, czyszczarniany, pakowacz przetworów zbożowo-mącznych na urządzeniach tradycyjnych, agregatowy czyszczenia i rozdrabniania ziarna, mieszankowy śruty i komponentów paszowych, dozowacz surowców na mieszanki paszowe, robotnik za i wyładunkowy zbóż, przetworów zbożowych, komponentów paszowych i pasz, a więc przy stanowiskach związanych z pracami przy wytwarzaniu mąki, kasz, płatków i śruty, które z mocy prawa zostały uznane za prace wykonywane w warunkach szczególnych.

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) wymieniono w wykazie A, Dziale X – „W rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym” pod poz. 10 – „Prace przy wytwarzaniu mąki, kasz, płatków i śruty”, a ponadto w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r.

w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymieniono w wykazie A, Dziale X, poz. 10 następujące stanowiska: młynarz (pkt 1), czyszczarniany (pkt 2), pakowacz przetworów zbożowo-mącznych na urządzeniach tradycyjnych (pkt 3), agregatowy czyszczenia i rozdrabniania ziarna (pkt 4), mieszankowy śruty i komponentów paszowych (pkt 5), dozowacz surowców na mieszanki paszowe (pkt 6), robotnik za i wyładunkowy zbóż, przetworów zbożowych, komponentów paszowych i pasz (pkt 7). Wprawdzie w tym miejscu stanowisko wnioskodawcy nie zostało bezpośrednio wymienione, ale należy je umiejscowić w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) w wykazie A, Dziale XIV „Prace różne”, poz. 24 – „Kontrola międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżyniersko-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane

są prace wymienione w wykazie” oraz w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1988 r. w sprawie stanowisk pracy, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w wykazie A, Dziale XIV, poz. 24, pkt 1 – „stanowiska pracy, na których prace wykonywane są stale i w pełnym wymiarze bezpośrednio przy stanowiskach wymienionych w wykazie”. Nie może bowiem budzić wątpliwości, że charakter pracy wnioskodawcy należy zaliczyć do dozoru inżynieryjno-technicznego na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, na stanowiskach pracy, na których prace wykonywane są stale i w pełnym wymiarze bezpośrednio przy stanowiskach wymienionych w wykazie. Wnioskodawca pracując jako elektromonter przy naprawie silników i innych urządzeń elektrycznych pracował w tych samych pomieszczeniach, przy tych samych urządzeniach, co pracownicy pracujący przy wytwarzaniu mąki, kasz, płatków i śruty, a wyżej wymienionych.

Podkreślić należy, iż w postępowaniu wszczętym odwołaniem od decyzji organu rentowego Sąd kieruje się regułami dowodzenia określonymi

w art. 227-309 k.p.c., zwłaszcza że w przepisach regulujących postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych (art. 477⁸ i nast. k.p.c.)

nie ma jakichkolwiek odrębności lub ograniczeń. Przeciwnie, art. 473 § 1 k.p.c. stanowi, że w sprawach z tego zakresu nie stosuje się przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu ze świadków i z przesłuchania stron, co oznacza, że fakty, od których uzależnione jest prawo do emerytury

i renty oraz wysokość tych świadczeń, mogą być wykazywane wszelkimi środkami dowodowymi, w tym także zeznaniami świadków i stron.

Z poczynionych wyżej ustaleń wynika, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 r. wykazał łącznie ponad 15 lat pracy w warunkach szczególnych, a tym samym spełnił wszystkie przesłanki niezbędne do przyznania mu prawa do emerytury w świetle wyżej powołanych przepisów.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r.

o emeryturach i rentach z FUS, świadczenia wypłaca się poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca,

w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu.

W niniejszej sprawie wnioskodawca wszystkie przesłanki do nabycia świadczenia spełnił od dnia 27 lutego 2014 r., a więc od dnia ukończenia 60 roku życia.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa orzeczono, jak w sentencji wyroku.